

KFA-Filmbeschouwing

Voor meer informatie

www.kfa-filmbeschouwing.nl
info@kfa-filmbeschouwing.nl

Zin in film

KFA Filmbeschouwing promoot speelfilms die én artistieke kwaliteit én levensbeschouwelijke diepgang hebben.

Nuovo Cinema Paradiso

Ode aan de film

Het boekje *Nuovo Cinema Paradiso* verscheen bij gelegenheid van 100 jaar film (1995). *Nuovo Cinema Paradiso* uit 1988 is een warmmenselijke film over de stempel die het medium film drukte op het leven van een naoorlogse generatie Siciliaanse dorpsbewoners. Voor regisseur Guiseppe Tornatore was het zijn doorbraak die onder meer de publieksprijs van Cannes en de Oscar voor beste buitenlandse film won.

Censuur

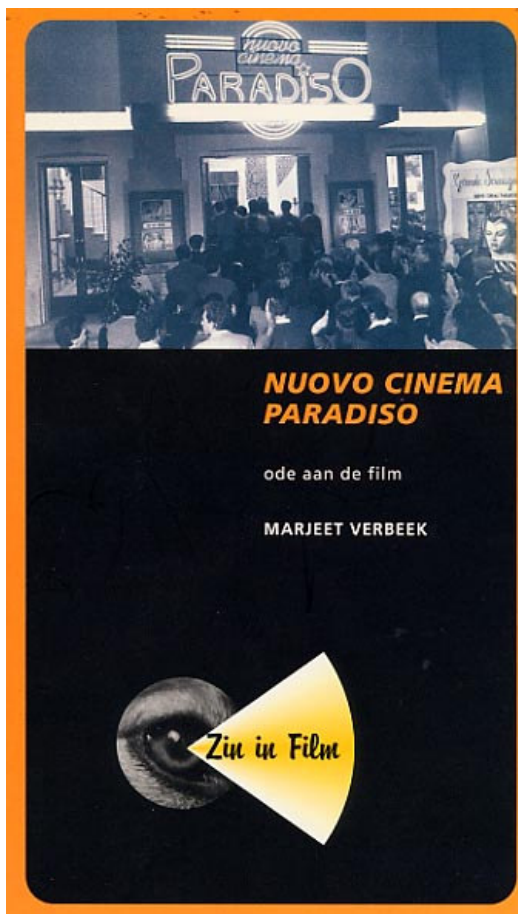
De film is drieledig van structuur. Het eerste deel behandelt de jeugdjaren van Salvatore Di Vita (Totò), inmiddels een beroemd regisseur, die opgroeide in het Siciliaanse vissersdorpje Giancaldo. De pastoor censureert daar elke nieuwe film. Iedere kus wordt verwijderd, tot verdriet van de dorpsbewoners. Totò sluit vriendschap met de operator, Alfredo. Als blijkt dat Totò's vader, die aan het oostfront vocht, is gesneuveld, worden ze onafscheidelijk. Maar dan slaat het noodlot toe: door een ongeluk brandt de cinema af, waarbij Alfredo voor het leven blind raakt.

Slechte aarde

Het tweede deel begint met de nieuwe bioscoop, 'Nuovo Cinema Paradiso', en de jonge Totò wordt operator, meestal in gezelschap van de blinde Alfredo. De tijden zijn veranderd: de kerkelijke censuur is voorbij, bovendien dient zich een nieuw soort film aan met meer vrouwelijk naakt. Behalve voor filmen krijgt Salvatore interesse voor meisjes. Als hij zijn eerste documentaire maakt, wordt hij door het oog van de camera verliefd op Elena. Ondanks Alfredo's waarschuwingen, die hij ontleent aan een film van John Wayne, poogt hij Elena voor zich te winnen. Uiteindelijk slaagt hij, tot ze verhuist om te studeren. Ondanks haar belofte neemt ze geen afscheid, waarna Salvatore vol frustratie zijn militaire dienst in Rome volbrengt. Bij zijn terugkeer zegt de uitgebluste Alfredo dat Salvatore weg moet gaan: "Ieder van ons heeft een ster die hij moet volgen. Ga weg, dit is slechte aarde (terra maligna)." Hij neemt afscheid van zijn moeder, zusje en Alfredo en vertrekt om 30 jaar lang niet terug te keren.

Sloop

In het derde deel keert de grijzende veertiger Salvatore, ongelukkig in de liefde terug voor Alfredo's begrafenis. In zijn jongenskamer treft hij zijn camera, filmprojector en (film)foto's. Giancaldo is wel veranderd en de bioscoop is vervallen: hij is getuige van de sloop. Hij praat met Alfredo's vrouw en zijn moeder, die hem zijn vertrek destijds niet verwijt. Terug in Rome bekijkt hij in een grote filmzaal het oude materiaal, ook de gecensureerde filmfragmenten die hij toen verzamelde.

Verloren zoon

De film toont het dorpsleven, de beeldcultuur van het naoorlogse Europa, de tanende kerkelijke invloed én is een ode aan de dorpsbioscoop. Het is ook een parabel van de 'verloren zoon', een verhaal over de mens die fundamenteel onderweg is: één telefoontje van de moeder ("Alfredo is dood") en de melancholieke herinneringen brengen de zoon terug bij zijn oude geliefden: Alfredo, zijn moeder, het arme Sicilië, Elena. Door die overgave kunnen die geliefden uit het verleden hem met geschenken weer op pad sturen. Zijn moeder wijst hem erop dat hij bevrijd moet worden van nostalgische heimwee. Maar ze laat hem niet vertrekken zonder geschenk: met het uitspreken van haar vertrouwen in de mogelijkheid van de liefde van een vrouw corrigeert ze Alfredo's wijsheid van het witte doek: dat de liefde uitloopt op lijden.

Zin in film: Nuevo Cinema Paradiso

Marjeet Verbeek

Uitgeverij Kok Kampen i.s.m. KFA Nederland

1994

ISBN: 90242 21064